

en dat hij een
zeg dat, weten
rden enkele uit-
r mijn rekening

in de V.U. klaar
in collega's aan
men dat niet,
eren. Maar dan
ds van den aan-
de bereidverkla-
geven is, indien
chten der hoog-
rden, zoo dient
en ook van het
f. Hepp in zijn
er heel de linie
worden.

onwennigheid,
zieken geplaatst
kte slechts de
niet beheerscht
de V.U. en ons
volk.

te week nog de
reïnisten der
standaard" wees
beteekenis hier
ik betwijfel, of
nderen, als een
an Prof. Dooye
onder de alar-
Denkt men, dat
tekte zich storen
ie deelen? Och
g gaan. En dat
m, als wel van
h apparaat der
gevonden werd,
k" ontspanning
naak van Prof.
zou ten gevolge
en volk grooter
niet meer ge-
zijn belijdenis
niet-theologische
lat men van de
ring der atmos-
ien volstaat
n in den bloot-
iten laten. Ze
ouden. En dus
eerlijk, en dus
heel de linie
r en Hepp den

Kuyperhuis.
"Voorwoord" —
stichting. Reeds
lichting was de
er van bij den
teekenis, welke
eligiëuzen
ijk bestaan

n gelooft niet
hebbe. Had
haar eere be-
aleer zij haar
nu inderdaad
op de hoogte

moeting van
ser Maria één

gemaakt en
kt. Zij wordt
ord geloofd.
van het Kind
gen. Wanneer
a nu aan den
niet tot Jozef
Heere gedaan-
iking, dat zij,
van Uria.
adertusschen?
tvaardige. Als
n die ook nu
teert, zich af-
in dit geval?
f van David,
n van Uria's
ie greep ruw
ich vorstelijk.
n zijn leven
de echtbreuk
cht om echt-
als hij is. Dit
ria aanklagen
ragen; gelijk
en dood ver-

einsche heer-
r zich alleen
ch recht be-
jk ontbonden
te moest van
ef Maria nu

is volgens schrijvers getuigenis zijn allesbeheerschend
gezichtspunt geworden.

Nu zal niemand van de Kuyperstichting verwachten,
dat zij zal verhinderen, dat de heer Janse kop van
Jut wordt voor een hoogleraar der V.U., of een dominee
van Amsterdam voor een ander, zoo niet tevens voor
den eerstbedoelde. Dat zulke polemiek gevoerd wordt,
daar kan de Dr. Kuyperstichting ook niets aan doen;
ze is strikt persoonlijk. Maar het zal haar aandacht
toch niet mogen ontgaan; vooral niet, zoolang er aan
haar personen verbonden zijn, die zich in de kerkelijke
polemiek laten hooren, soms door zekere Westlandsehe
getuigenissen, soms door redevoeringen over polemiek,
die niet in het latijn gevoerd wordt. Men bedenke daar,
dat de zaak der kerk met die der politiek, God zij ge-
dankt, ten nauwste samenhangt. Wee ons, als we in
de kerk met elkaar bakkeleien, en daár op korten
termijn een synodaal besluit zien geboren worden onder
de-erger-dan-vóór-Assen-leuze, terwijl tegelijkertijd het
politieke leven zich van deze leuze niets aantrekt,
maar toch vanwege een verkeerd begrip der situatie
zijdelingschen steun verleent aan wie ze aanhieven.
Ik verlang geen kerk, die formules uitbroedt, waar-
van de niet-kerkelijke levenskringen zich niets
aantrekken. Dat is voor beide alleen maar schadelijk.
Ik verlang ook geen kerk, die kwesties der gerefor-
meerde belijdenis of der „gereformeerde begin-
selen" (want die zijn óók in geding) zóó haastig af-
doet, als Prof. Kuyper met zijn bekende leuze, en Prof.
Hepp met zijn vóóropgestelde „diagnose".

Als een storm voorbij is, pleegt men de schade op
te nemen, zegt Prof. Hepp. Ik hoop, dat het Kuyper-huis
zich aan dien arbeid niet onttrekken zal. Tenslotte moet
óók deze stichting het hebben van zondebokken als
thans in „De Heraut" met naam en toenaam worden
genoemd; want deze booze bokken hielpen en helpen
den arbeid steunen van hen, wier aan V.U. en Kuyper-
stichting geparenteerde namen worden verborgen ge-
houden in een deel der kerkelijke pers, terwijl, geluk-
kig, het andere deel de breede verbanden van ons
christelijk leven wel in rekening brengt.

Op den rug der kerk worde geen enkele last af-
gewenteld, die de universaliteit en de Kuyperstichting
reeds nu heeft te aanvaarden. Aanvaarden, hoe? Voor-
loopig, door het verzoek te doen, dat Prof. Hepp óf
van allen, óf van niemand citeere in brochures
zonder bronvermelding, en door stelling te nemen tegen
het „systeem" van: dézen noemen, en dién verzwijgen.
K. S.

Dr. A. Kuyper Jr.

In „Rott. Kerkbode" merkte Dr. A. Kuyper Jr enkele
zaken op over mono- en dipleurisch. Volgende week
hoop ik daarop in te gaan. Nu is er geen plaats meer.
K. S.

Vragen in verband met de quaestie der „algemeene genade". (II.)

Beschouwen we ook eens wat nader het geval van
Pharaó.

We lezen in Ex. 9: 16 's Heeren woord door Mozes tot
Pharaó: „Maar waarlijk, daarom heb Ik u verwekt,
opdat Ik Mijne kracht aan u betoonde, en opdat men
Mijnen naam vertelle op de gansche aarde". De apostel
Paulus, in Rom. 9: 17 deze woorden aanhalende, geeft
ze in dezen vorm weer: „Hiertoe heb Ik u verwekt,

van echtbreuk, dan kon zij bewijzen vragen voor
het gerechtshof. En zoo kon Jozef naar de wet
Maria wegzenden, dus echtscheiding verkrijgen, óf
zonder het gerecht erin te moeten, in alle stilte, in
het geheim, zooals Mattheüs zegt; óf na openbare
aanklacht en dan trof Maria ook openbare
schande.

En zoo is dan meteen de moeilijkheid opgelost,
die wij aldus onder woorden kunnen brengen:
Hoe kan Jozef dat nu toch met zijn geweten over-
eenbrengen; om haar zoo heel stiltejes weg te
sturen en aan haar lot overlaten? Is dat dan vol-
gens de wet? Is dat niet onbarmhartig tegenover
Maria?

Want nu gevoelen wij het wel: Jozef moest
Maria heenzen. Maar het lag nu aan hem of
hij dat doen wilde óf door of ruchtbaarheid aan
te geven en Maria openlijk te schande maken, óf
door in alle stilte van haar te scheiden. In dat
laatste geval schreef hij een scheidbrief, waarin hij
nog niet eens de gronden behoefde te noemen. En
dan had hij Maria ook niet in haar eer aangetast.
Twee getuigen ondertekenden dan den scheidbrief
en aan de eischen der wet was voldaan. 't Zal nu
maar de vraag zijn of Jozef de volle zwaarte der
wet eischen zal. Om eigen eer vooral maar te
redden.

Maar nu komt zijn hart voor Maria pleiten. Hij
kan haar toch niet loslaten. En hij had haar te
lief om haar schande openbaar te maken. En
anderzijds kan hij haar toch ook niet trouwen
zonder daarmee openlijk te kennen te geven, dat
hij de vader van Maria's kind was. Zoo zoekt hij
naar een oplossing om binnen de mogelijkheden
der wet niet alleen eigen eer, maar evenzeer
Maria's eer hoog te houden. Dat is dus wel gansch
anders dan David. Want door zóó de moeilijkheden
onder de oogen te zien, en door zóó te zoeken
naar een goede behandeling volgens de wet, open-
baart zich Jozef als een rechtvaardig man, die met
liefde vervuld is voor zijn bruid, die naar hij aan-
nemen moet, in de zonde van Uria's vrouw ge-
vallen is. En wij willen niet vergeten, dat het oor-
spronkelijke woord voor rechtvaardig ook spreekt

opdat Ik in u Mijne kracht bewijzen zoude, en opdat
Mijn naam verkondigd worde op de gansche aarde".

We kunnen dit „verwekken" laten zien zoowel op
Pharaó's geboren worden, als op zijne verheffing tot
koning over Egypte. Want het is van beide waar.

God heeft Pharaó geboren doen worden, en hem met
die krachten en gaven naar lichaam en geest voorzien,
welke hij heeft mogen bezitten. En dat waren niet maar
gewone bekwaamheden, doch meer dan gewone, bi-
zondere talenten.

Daar was in Pharaó schrandereheid, die wist, hoe hij
het moest aanleggen, om de vermenigvuldiging van
Israël's volk tegen te gaan. Hij had staatkundig inzicht.
Hem onthak het niet aan moed, om door hem noodig
geachte geweldmaatregelen door te zetten. En ofschoon
door plaag op plaag aangegrepen en tel geslagen, hij
deinsde niet. En mocht hij bij de laatste plaag, die al
de eerstgeborenen, ook den zijne, van de Egyptenaren
doodde, een oogenblik als van schrik toegeven, weldra
herstelde hij zich weer, en jaagde met zijn leger Israël
na, om het in zijn land en onder zijnen harden dienst
te willen terugvoeren.

Zeker, Pharaó heeft zijne groote gaven niet recht
gebruikt, ze niet ten dienste van God en Zijn volk, noch
ook ten goede van Egypte, aangewend. Zijne herekening
bleek daardoor misrekening. En zijn moed openbaarde
zich als euvelmoed.

Maar dat misbruik is zijne zonde en schuld.

Daar neemt niet weg, dat Pharaó groote gaven ont-
vangen had, en dat deze gaven hem door God waren
verleend.

En Pharaó was door God verheven op den troon van
Egypte.

Welke menselijke, creatuurlijke beschikkingen en
daden daartoe meegewerkt hebben, weten we niet. Maar
ook te dezer zake waren alle desbetreffende mensche-
lijke bepalingen en handelingen slechts instrumenten
in Gods hand om Pharaó den troon van Egypte te doen
beklimmen. De Heere liet daarom ook tot hem door
Mozes spreken: Ik heb u verwekt.

Nu was Egypte destijds een rijk van macht en aanzien.
Het was één der groote wereldmachten in dien tijd.
Koning van Egypte zijn was dus toen geen gering iets.
Hoe zou nu een mensch geprezen en benijd worden,
die in eenen wettigen weg zulk eene macht en eere
verkrigen mocht, en tot zulk eene hooge positie ver-
heven werd, als Pharaó destijds, en die de vereischte
gaven voor zoo verheven roeping zonde blijken te be-
zitten.

We zouden spreken van hooge bevoorrechtiging.

En allicht bezigten we nog verhevener termen.

Pharaó had het niet verdiend, met die gaven toe-
gerust te worden, en dat zelfs niet kunnen verdienen.
Evenmin had hij het verdiend, om tot koning van
Egypte verheven te worden. Van verdienen ten aanzien
van God spreken we nu. Daar gaat het thans om. Of
Pharaó zich mogelijk ten aanzien van de Egyptenaren
bizar verdienstelijk gemaakt had en daardoor jegens
hen aanspraak op heerschappij kon laten gelden, weten
we niet. Maar dat doet hier niet ter zake. Het betreft
nu zijne verhouding tot God. En van Pharaó's verdien-
ste jegens God om op Egypte's troon geplaatst te moeten
worden, kon geen sprake noch denken zijn.

Waren nu die toerusting en die verheffing van Pharaó
voor hem genade van God?

van barmhartigheid en medelijden.

Zoo heerscht de liefde in Jozefs hart. Wat een
verschil in houding met vader David, den door
hartstocht verblinde.

Maar nu komt de Heere tot hem met een bood-
schap in den droom. Zie nu 's Heeren koninklijke
gunst. Jozef wordt aangesproken als Zoon Davids.
Hij moet nu maar weten, dat wat nu tot hem ge-
zegd wordt, zijn ambt, zijn koningsrechten aan-
gaat. Hierop komt deze boodschap neer: Laat nu
uw huwelijk gesloten worden! Treed straks voor
de wet als vader op van Maria's zoon. Hem wordt
een zoon toegewezen. En ten einde dat Jozef mo-
gelijk te maken wordt alleen aan hem het geheim
van het vaderschap ontsluit: de Vader van Ma-
ria's kind is God zelf.

Maar óók zal de Vader hem openbaren waarom
Hij zóó handelt en zoo maar beslag legt op Jozefs
vrouw, op beider huwelijksgeuk, en dat alles voor
Zich opeischt. Want dat is toch ontzaglijk voor
beiden geweest!

Maria's Zoon moet Zijn volk zaligmaken van hun
zonden. Hij moet de Koning zijn uit het huis van
David, die ten volle kon beantwoorden aan het
ideaal der theocratie. Jezus kon van vaderszijde
nóóit zoon van David, zoon van Jozef zijn. Denk
alleen maar aan de vrouw van Uria in Zijn ge-
slachtsregister. En naar joodsche beschouwing zou
de Messias, hoewel uit het huis van David, ja juist,
omdat hij uit dat huis was, niet zondeloos zijn.
Zoo zou dus Jezus in dien kring van zonde be-
hoord hebben, wanneer Hij de natuurlijke zoon
van Jozef was. De zondeloosheid, die de evangeliën
betuigen, van Jezus als Zaligmaker, verlangt dus
als noodzakelijke veronderstelling: de ontvanging
van den Heiligen Geest. In het huis van David
heerscht de zonde als Koning machtig. Maar de
Zoon Davids, die van zonde verlossen zal, moet
dan ook zelf van zonde vrij zijn. Hij moet niet
alleen Zoon van David, maar ook tweede Adam
zijn; niet alleen zonder zonde van een David,
maar ook zonder erfzonde. Nu, dat is Hij ook.
Want daarvoor zorgt God in vrijmachtig welbe-
hagen. Daarom kan Jozef niet zijn vader naar het

Onverdiend zeer zeker.

En gerekend met zijnen val in Adam ook verbeurd.
Maar kunnen we hier den term genade aanwenden?

Moeten we voor het gebruiken van dat woord, als
we het oog hebben op Gods genade, ook niet rekenen
met wat er van Pharaó geworden is, en met Gods
bedoeling, voorzover Hij die aan ons openbaart in de
Heilige Schrift?

Pharaó heeft zoowel zijne groote gaven, als zijne hooge
positie en macht, misbruikt tegen Gods volk, en tot
bestrijding van den Heere. Hij zocht dat volk er onder
te houden, tot een slavenvolk van Egypte. En hij sprak:
Wie is de Heere, Wiens stem ik gehoorzamen zoude
om Israël te laten trekken? Ik ken den Heere niet,
en zal ook Israël niet laten trekken, Ex. 5: 2.

En droef is het met hem afgehoopen. Jammerlijk is
ook hij met zijne legermacht omgekomen in de Roode
Zee, die hij in euvelen moed, met minachting van
Israël's God en Zijne wonderen, was ingetrokken, Israël
na, om het tot den terugkeer naar Egypte te willen
dwingen.

Dat was zijne zonde, zijne eigene schuld. Opzettelijk,
met welbewust boos bedoelen, heeft hij dat gedaan. Hij
heeft telkens zijn hart verhard, tegen al de plagen,
die God ter waarschuwing over hem en zijn volk deed
komen. En ondanks al hetgeen Mozes naar Gods bevel
hem dreigde en aankondigde, was hij steeds weer door-
gegaan in zijn boezen weg.

Wat hem daarom aan oordeel overkomen is, heeft
hij zich door zijnen hoogmoedigen strijd tegen God
en Zijn volk zelf veroorzaakt.

Voor eenige verontschuldiging van Pharaó is geene
plaats.

Van deernis kan onze ziel ontroeren, als we aan zijn
lot denken, evenals wanneer we ons den toestand van
alle verlorenen voorstellen. „Weening der oogen en
knersing der tanden" spreekt van zoo vreeselijk lot.
Onze Heiland Zelf weende over Jeruzalem, dat zich
weigerde te bekeeren, ook nog als op haren laatsten
dag, Luc. 19: 41-42.

Maar Pharaó heeft zich bewust verhard. Hij is geen
onwetend slachtoffer. Verontschuldiging kan voor hem
niet bijgebracht worden, voor hem om zoo te zeggen
nog minder dan voor andere zondaren.

Evenwel, de Heere zeide door Mozes' mond tot
Pharaó: „Maar waarlijk, daarom heb Ik u verwekt,
opdat Ik Mijne kracht aan u betoonde, en opdat men
Mijnen naam vertelle op de gansche aarde", Ex. 9: 16.

We lezen dan ook meermalen, dat God Pharaó's hart
verstokte, Ex. 9: 12; 10: 1, 20. Wel geschiedde dat, nadat
Pharaó zelf zijn hart verhard had, Ex. 7: 13; 8: 15 e.a.,
en als straf op die zelfverstokking. Maar niettemin heeft
ook God Pharaó's hart verzaard en verstokt.

Want Gods groote kracht moest uitblinken in de
verlossing van Zijn volk en in het neerslaan van de
zich tegen Hem en Israël dрист en weerd verheffende
macht van Pharaó. En dus moest Pharaó er zijn, en
een man wezen met die uitnemende talenten, en moest
hij koning worden over Egypte in den tijd, dat Israël
in Egypte vertoefde, en tegen de ure van de uitleiding
van dit volk uit zijn diensthuis. De Heere heeft alles
gewrocht om Zijns zelfs wil, ja ook den goddelooze tot
den dag des kwaads, Spr. 16: 4. Rijken en armen ont-
moeten elkander, de Heere heeft ze allen gemaakt,
Spr. 22: 2. Zelf sprak God door Mozes' mond tot Pharaó:

vleesch zijn. Maar wel een vader naar en voor de
wet. En zoo aan Maria's Zoon zijn eigen rechten
op den troon overdragen. Dat zal Jozefs ambtelijke
taak en levensroeping zijn en den hem toegewezen
Zoon opvoeden. Hem heeft de Heere verkoren
voor deze heilige taak. En dat Jozef dat kon doen,
daarvan legde zijn houding tegenover Maria en de
wet getuigenis af. En zoo nu is het huis van David
ook zichzelf een aanstoot in de wereld. Het is
weer de dwaasheid en ergernis des geloofs voor
Jozef. Omdat God dezen nacht en alle komende
dagen aan hem en aan Maria demonstreert de wet
van verkiezing en verwerping. Zeker, ook nu be-
heerscht een vrouw de situatie, de vrouw, die tus-
schen twee Davidszonen instaat, tusschen Jozef
en Jezus. Och neen! niet Maria beheerscht de
mogelijkheden en moeilijkheden, maar God alleen,
de Vader van Maria's Kind. Het schijnt of nu de
genadeheerschappij Gods schipbreuk lijden zal op
een echt-scheiding in het huis van David, ge-
lijk vroeger op een echt-breuk in datzelfde huis.
En toch triumpheert de genade, die als koning
heerscht. Want God, de Heere regelt ook het
levensverhaal van deze Maria en haar bruidegom.
Jozefs voorgenomen echtscheiding verhindert God
en schenkt hun een heerlijk echtverbond. God
neemt voor Zijn heilswerk het leven, ook het
huwelijksleven van deze twee mensen in beslag.
Om Christus' wil moet Jozef, de zoon Davids,
zijn volk gaan dienen. Nu, deze spruit uit Davids
huis heeft zich vorstelijker gedragen dan vader
David zelf. Deze wilde zich van zijn volk be-
dienen. De vrouw van Uria, van een ander, neemt
hij voor zich. Maar zijn zoon Jozef wil zijn volk
dienen, en neemt geen vrouw voor zichzelf, maar
geeft zijn eigen vrouw aan den Heere! Daar was
een Maria, die zeide: „Zie, de dienstmaagd des
Heeren". Hier staat Jozef en als hij opstaat na
den slaap is zijn gansche doen de sprake van:
„Spreek, Heere! want uw knecht hoort".

Bellingwolde.

D. K. WIELENGA.